



TEMES NOSTRES

TORNEM A PARLAR DE LA "REVISTA"

LA VIBRACIÓ NECESARIA

Quan a l'escalf d'unes amicals converses escrivíem l'article *La Revista que no podem fer*, ni remotament sospitavem que aquells pobres conceptes poguessin suscitar el més petit comentari. Tan arrelada teníem la convicció de que aquests temes eren acullits amb la més absoluta indiferència! Els bons amics Fuster Valdeperes i Prous i Vila i el senyor J. Santasusagna—amb qui confiem poguer establir aviat una sincera amistat,—han dedicat sengles comentaris als conceptes que exposavem en el nostre article, el qual, més que res, constituïa un plany davant de la lamentable estirilitat de l'època actual en la nostra ciutat, per ço que afecta a la vida cultural i artística.

El plany ha sigut escoltat. Alegrem-nos-en, perquè demostra que fou un encert encetar aquest tema, i perquè demostra que hi ha un interès latent, pròxim sempre a manifestar-se, en posar remei a la nostra vergonyosa indigència espiritual.

Es el tema, doncs, el que ha donat importància al article, i nosaltres no hem fet més que produir la vibració necessària per a que el tema prengués carta de naturalesa entre els nostres afanys actuals.

QUÉ DEU ÉSSER LA R. DEL C. DE L.?

No vàrem intervenir en la fundació de la R. DEL C. DE L. Ignorem, doncs, els propòsits dels fundadors, i ells seran, si ho tenen a bé, els qui podran explicar-nos-els.

Els podem deduïr, però, a base d'un raonament lògic. Si el nom d'una publicació vol dir alguna cosa, hem de convenir que la R. DEL C. DE L. es proposava, abans que res, «recollir les palpitations de la vida espiritual de la casa, ésser-ne un eco, una mena d'elevat noticiari», el mateix, precisament, que escriu entre interrogants En J. Santasusagna, en el seu comentari. Assegurariem, però, que mai se'ls hi ocorregué fer simplement una REVISTA més, *editada* pel CENTRE DE LECTURA. Tampoc pensariem que pogués ésser una gran aportació a la cultura integral de Catalunya; tot el més, una eficaç contribució a la cultura de la ciutat. Convenim, però, que la R. DEL C. DE L. ha sigut sempre un element estimable, gosariem dir una excepció honrosa entre la premsa local.

Responia la R. DEL C. DE L. a una necessitat? Ben mirat, podríem dir que sense la seva publicació no s'hauria sospés el ritme de la vida. Podríem donar un vol de ravals o perdre el temps amb una partida d'escacs amb la mateixa inefable tranquil·litat amb que son sempre permeses totes les banalitats. No era una necessitat apremiant, certament, però no era tampoc un esforç superflu. Recordem que era en el període interessantíssim del CENTRE DE LECTURA en que s'operava la formidable transformació del seu utilatge; quan l'exemplar generositat del Sr. Fàbregas—mai prou ponderada—feia possible el bastiment d'aquest palau magnífic, que respon a les necessitats culturals presents i que

permet un amplíssim marge de progressió a n'aquestes necessitats. No era lògic de suposar que les activitats del CENTRE lograrien un magnífic esclat, i que valia la pena de que aquestes activitats fossin recullides i publicades?

La vida del CENTRE no ha omplenat mai en absolut les planes de la REVISTA. No s'hi degué pensar mai, tampoc, amb aquesta possibilitat. Però la vida del CENTRE està completament lligada a la vida de la ciutat. I si la REVISTA havia d'ésser un reflexe de la vida del CENTRE, podia, també, acullir els problemes de la ciutat, la qual cosa podia justificar i mantenir l'interés de la publicació.

I en definitiva, creiem que la R. DEL C. DE L. pot justificar la seva existència sense traspasar els límits d'aquesta ambició: recollir les palpitations espirituals de la casa i ésser el més alt portaveu de la cultura de la ciutat. Amb la modestia d'aquest límits pot assolir aquell més alt ideal d'ésser una aportació a la cultura integral de Catalunya. Donar-li un altre caire, convertir-la amb una publicació de consulta, resultaria, al nostre entendre, una mica pretencios, un troç desentonat i absolutament desproporcionat als nostres medis i a les nostres possibilitats de treball. Perquè, quants homes hi ha, en nostra ciutat, que puguin assolir el goig de viure entre llibres?

CRÍTICA DE LA REVISTA

Poc ens efecten, encara, les crítiques que hom fa a la R. DEL C. DE L. La nostra intervenció directe es ben recent, i no serà per demés declarar que és gairebé forçada, ni de reconèixer públicament que és obra superior als nostres mereixements; i ho reconeixem sempre malgrat de la benevolència dels amables comentaristes. Així i tot acceptem amb complaença les crítiques que hom fa a la REVISTA, perquè hi endevinem l'expressió d'un desig de millorar-la, de posar-la al nivell que reclama

el nom gloriós que ostenta i fins el prestigi de la ciutat que la sosté. El retret principal que se li fa es el deu seu luxe. No seria difícil, per aquest cantó, fer possible la coincidència, car fa molt temps que ens neguiteja el dubte de si la R. DEL C. DE L. no tindrà altre mèrit que el deu seu abillament. Ha sortit sempre al carrer abillada com una pubilla de casa bona, i per bé que ha tingut tongades que ha pogut mostrar-se ufana de les seves interioritats, algunes voltes les ha mostrades tan pobres, que el seu luxe exterior la comprometia.

En quan a les normes, hom fa el possible per a conseguir la màxima unitat. Ens costaria molt, però, a nosaltres, regatejar a ningú el més lleu atribut de llibertat.

LES POSSIBLES REFORMES

Se n'ha parlat molt, ja, de còm deuria presentar-se la R. DEL C. DE L. Certament que es una filla de casa bona; però no tant que pugui comprometre amb despeses inútils els seus cabals. Quan arribi l'hora de realitzar aquestes possibles reformes, totes les opinions seran estimades amb tota llur vàlua.

PER QUÉ CITAR NOMS?

El CENTRE DE LECTURA es la casa de tots. Tots podem, doncs, contribuir a que la REVISTA assoleixi la màxima densitat. Si havia de limitar-se a ésser un instrument d'esplai per una penya o un cenacle, per escullit que fos, sempre tindria un interès limitat. A les seves planes ha de recullir-s'hi, tant com els treballs dels homes ja madurs, les iniciacions de la joventut, dels qui han de rellevar-nos en la tasca de mantenir el caliu de la nostra vida espiritual. L'important es que sempre hi hagi qui tingui quelcom per dir i que sàpiga dir-ho amb el mínim exigible de correcció. Aspirem, doncs, a que la REVISTA devingui una obra excel·lent, encara que sigui anònima.

ELOGI DELS FUNDADORS

Fou una llàstima que els qui fundàren la R. DEL C. DE L. es sentissin fadigats. Els seus noms constituïen l'élite de la nostra aristocràcia intel·lectual. Ells podrien aconseguir el miracle de fer una publicació que satisfés el nostre ideal de perfecció. Ells poden, encara, amb llur aportació, que de tant en tant la R. DEL C. DE L. assoleixi el màxim interès.

Lamentem sincerament llur cansanci, però no els en disputem el dret. Durant sis anys han sostingut un admirable esforç de voluntat. Han topat amb la indiferència i amb la més absoluta manca d'ajut per part de tots. Han topat, també, de vegades, amb l'escomesa dels eterns malcontents, dels rondinaires empedernits. Però sostenien l'esforç. Existia ja la dolorosa experiència de tantes obres començades i no acabades, de tants esforços que sorgien i morien com una flamarada d'encenalls...!

Per aquesta constància honrosa, bé mereixen que els hi rendim avui aquest petit tribut de justícia.

UNES CLARES PARAULES FINALS

Quan els fundadors de la R. DEL C. DE L. ens posaven en el dilema d'encarregar-nos els joves del sosteniment de la publicació o suprimir-la, hi havia en l'oferta la garantia de que se'ns entregava a la nostra absoluta responsabilitat. Ni la més petita condició, ni una mínima coacció. Era ben bé posar a prova la nostra solvència espiritual i la nostra voluntat. Era indispensable, però, que fos així. Nosaltres ens imposarem sempre, voluntariament, l'alta assessoria dels qui ens son superiors en mereixements; mai, però, tolerariem una imposició, una minva en la llibertat.

M'atormentava — i m'atormenta encara, perquè no dir-ho? — el dubte de si la nostra joventut no sabrà comprendre l'alcanc d'aquesta oferta, i no voldrà aprofitar-se d'aquest magnífic instrument que el C. DE

L. posa a les nostres mans. Fora un pecat imperdonable. Caldria començar a creure amb la nostra definitiva ineptitud.

Cap recel, cap suspicàcia, pot justificar l'allunyament de ningú. Si alguna vegada la R. DEL C. DE L. havia produït la sensació d'ésser obra de cenacle, un xic apartat de les nostres preocupacions de cada dia, avui aquesta sensació no es possible, car desitgem i demanem l'ajut de tots.

En aquestes condicions, fora una mica estrafalari que volguessim despreciar les enormes possibilitats de treballar que ens ofereix l'existència d'aquesta publicació, per a crear-ne una altra amb diferent nom que vingués a establir una competència i a diluïr els esforços per a caure en el tradicional fer i desfer d'aquest poble. Tot el que hom pogués fer en una Revista nova, pot fer-ho en la R. DEL C. DE L. Amb una capital aventatge: que no ens cal passar la tortura de les preocupacions econòmiques, que son sempre les que maten en flor les aventures més riques d'idealitat.

Ningú no podrà, doncs, fer retrets a l'esperit actual de la R. DEL C. DE L., car no existiran les exclusions. Quedaran al marge, només, aquells que voluntariament s'exclueixin, i a n'aquests si que podrem fer-los-hi tots els penjaments i tots els retrets, puix que al negar-nos llur concurs, es neguen també el dret a tota crítica.

* *

Ens sembla haver parlat prou clar per a fer-nos comprendre. Sota l'alt patronatge del CENTRE DE LECTURA, sota la guia espiritual de la selecció d'hommes que el dirigeixen — si voluntariament volem acceptar-la — ens entreguen aquest admirable instrument de treball que significa aquesta publicació. Siguem dignes de la prova de confiança que se'ns dona. Que no es pugui dir que la generació actual del nostre poble ha viscut sense pena ni glòria. I això depén, naturalment, de la nostra voluntat.

A. MARTI BAIGES